

Esse detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o oala in-
traga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentulu impregiariloru.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diometatu de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
diometate de anu	8 " " "
patrariu " "	4 " " "

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune
Josefstadt, Langeasse Nr. 43. unde
sunt a se adresa si corespondentiile, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea sau spe-
ditur' a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi
era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntii si alte comunicatiuni de in-
teresu privat — se raspunde cate 7 cr. de
linie repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Viena 19 aprilie 1 maiu 1869.

Strainii se mira foarte multu si nu-si
sciu splica, cum ore s'a potutu ca de
nu dieceniu in coci armata austriaca
se fie batuta pururea si pretotindenea,
o singura exceptiune: Custozza.

Noi inse nu ne miramu, neci impu-
amu armatei, caci gasimu causa forte
naturala. Sunt adeca mai bine de trei
decenii, de candu ofirii armatei nu
pre avura timpu se invetie sciintiele mi-
litare, caci erau pre ocupati cu afacerile
civile, in calitati de guvernatori, admini-
stratori, judecatori scl.

I-au impedecatu d'a invetiati arta
militara, aplicandu-i in funtiunile civili
ce nu le-au invetiati si la cari prin ur-
mare nu precepu nemica. Asi faceau
tote guvernele pana acum'a, intr'unu
lingu siru de a i, in catu daca socotimu
a nume anii generatiunei presinte, nu-
mai 1/2, a vietuitu in stare normala, era
1/2 parte sub provisoriu si absolutismu,
parte in stare exceptiunala si sub asediu.

Asie a vietuitu si asta este edu-
catiunea ce guvernele au datu popora-
loru mai vertosu in patri'a nostra, si se
intielege ca pentru asemenea educatiune
era lipsa de profesori cu bajonete.

Ne miramu si nu pre de asta pro-
cedura a guverneloru din trecutu, de
brace scimu cu totii si credemu ca au
fostu nisce guverne rele. Cine anca nu
scie si nu crede acesta, se pote convinge
si informati de la omenii guvernului
actuale, va se dica: din vorbele acestoru
omeni.

Daca inse nu ne miramu de guver-
nele trecute, ne miramu de ceste actuale
cari — in mani'a liberalismului lor, de-
spre care facu se resune colonele d'ari-
sticele ofic ose, interne si externe — in
cercustantie catu de catu critice, nu cu-
noscu alta cale spre mantuire de catu
cea calcata de guvernele trecute: asi
vreu, asi se fie, eca ici bajoneta osta-
siului!

Ceea ce ni-au datu ansa la aceste
reflessiuni, este procedura ce au obser-
vat'o ministeriulu de Viena in caus'a
cehiloru. Nu i-au placutu ministeriu-
lui miscamintele nationali ale cehi-
loru, deci dicta starea de asediu a su-
pra, capitelei Praga si jurului ei. Nesmin-
titu ca asediulu, alergarea la spriginulu
militaru, este unu medilocu simplu, dej
practicatu si probatu, dar ne indoimu
ca ar corespunde cu liberalismulu unui
ministeriu constitutiunala. In fine mini-
steriulu dede pe cale buna, si alaltieri
sterse asediulu, deci acum vine in con-
sideratiune si intrebaria ca: ce s'a po-
tutu dobandi prin asediu? Eca cehii
spunu si acum'a casi mai nainte ca mi-
scamintele loru nationali sunt naturale
si ca prin urmare nu vor inceta pana ce
legile nu vor fi precum le voiesce natiu-
nea, si guvernulu precum vre natiu-
nea, si oficiali pe cari ii vre natiunea! —
Va se dica, causa este si acum'a totu
in stadiulu nainte de asediu, era intre-
nirea asediului a fostu de prisosu.

In asemenea materia ministeriulu
ungurescu ar fi lucratu altminte, nu cu
sinceritatea colegului din Viena. Den-
sulu, candu are lipsa de absolutismu si
asediu pentru a se sustiene, apoi nu-i
spune numele adeveratu ci-lu boteza
altminte d. e. carta bianca.

Asemene carta bianca a luat mi-
nisteriulu ung. de la dieta a supra Tr-
niei, si tratateza tier'a cum i place, fora
se atraga asupra si atentia strainiloru,
caci nu potu se scie delocu si invederatu

ca ce felu este acea carta bianca? Tie-
ra numai singura intielege si cunosce,
ma sente puterea acestei carte, mai tare
de catu a absolutismului.

Transilvani'a, unu conceptu geograficu!

Autografulu imperatescu din 18
aprilie a. c. indreptatu catra comisariulu
regescu din Transilvani'a contele Péchy,
si prin carele se desface guvernulu ce
l'a avutu Trni'a pana acum'a la Clusiu,
— este comentatu in d'aristic'a tuturor
coloritureloru politice casi unu evine-
mentu de multa importantia.

In parerea unguiloru, Transilva-
ni'a a incetatu d'a mai existe ca tier'a au-
tonoma caci prin desfacerea guvernului
i s'a ste su si ultim'a remasita de auto-
nomia, deci de acum contopi a in Un-
gari'a, va porta numele acesteia, va fi
Ungari'a resaritena.

Fratii de cruce, voiu se dicu de
dualismu ai unguiloru, nemtii, ni con-
cedu ca Transilvani'a va mai existe, celu
putienu casi unu conceptu geograficu.

Din parte-ne ii facemu, pe fratii no-
stri unguiri, bagatori de sema la cercu-
stantia ca nu este Transilvani'a carea
si-a ste su autonomi'a sa, ci o sterge unu
absolutismu parlamentariu din Pesta,
ori daca mai-voiti: unu absolutismu mi-
nisterialu, si o sterge pe cale absoluti-
stice, adeca fora de ascultarea partei in-
tercitate. Acum unguiri sciu pre bine
catu de slaba durabilitate au asemenea
acte absolutistice; si cum se nu scie? ori
nu-si aducu a minte ca pre cale absolu-
tistica s'a stersu odata constitutiunea
Ungariei, era tier'a devenise tier'a de
corona Ungaria" (Krouland)? si totusi
ce slaba durabilitate are unu actu abso-
lutistice, si unde este astadi Ungari'a!

Fratiloru nemti li multiamimu de
recunoscere ca Tranni'a va existe celu
putienu casi unu conceptu geograficu.
Asie este: geografia, topografia, man'a
lui Ddieu i-a datu Trniei o pusetiune,
autonoma de la natura si spre mani'a
legiloru partiei domitorie.

Man'a lui Ddieu a creat'o astfelu
ca, cu vaille ei si cu muntii ce o incun-
jura, se se manifeste casi unu corpu, ca-
si o existinta nedependinte. Este mare
valorea si intiesulu acestui „conceptu
geograficu.“

„Autonomi'a si unitatea italiana nu
este de catu o spressiune geografica.“ —
dicea marele diplomatu Palmerston, pre
candu anca se indoi'a despre possibilita-
tea unitatii italiene. — Dar unitatea na-
tionala si autonomi'a Italiei se facu, aju-
tata chiar si de acea „spressiune geo-
grafica.“

Se privesca strainii Transilvani'a sub
veri ce punctu de vedere, autonomi'a ei va
traf in consciinta patriotismului Transil-
vanu, va traf in consciinta popor. roma-
nescu, carele este mai ca eschisivulu lo-
cutoriu alu tierii. Acesta consciinta na-
tionala n'o pote nemici neci unu felu de
absolutismu, neci o sistema guverna-
mentala, ori catu de lungu ar dura; —
dar nu e datina in Austri'a a dura lungu:
de 22 ani in coci avuramu optu sisteme
de guvern, intre cari patru fusera atatu
de opuse casi polii globului pamentescu.

Ap'a trece, petrile remanu: Guver-
nele vinu si se ducu, dar poporulu ro-
manescu cu alui consciinta nationala —
remane pururea in tier'a sa strabuna.

Aradu, in 13/25 aprilie 1869.

(Cum stam cu Asociatiunea noastra
nationala aradana? Acesta intrebarie —
mai alesu in timpul de fatia candu natiunea
nostra romana este predomnita si alungata
politicesce, ba chiar si existinta ei ignorata
— e cu multu mai momentosa de catu se fimu
indiferenti de ea si se nu atragemu atentia
on. publicu asupra aceleia.

Candu facemu acesta nu voimu se re-
capitulamu cele ce prin condeulu unui pre-
stimatu commobru alu asociatiunei acum doi
ani totu in caus'a acesta de mare importantia
cu colorile cele mai vii s'a desbatutu si lamu-
ritu in colonele acestui pretiutu d'ariu; ci
cauta se ne marginimu numai la neajunsurile
si dificultatile de cari patimesce astadi acesta
asociatiune nationala a nostra ca unica esi-
stinta in tota Ungari'a.

Siese ani de dile sunt dej de la urdirea
asociatiunei nostre nationala, a careia devisa
stralucita si scopu sublimu este cultura po-
porulu romanu, despre a careia necesitate credu
ca totu romanulu iubitoriu de natiunea sa este
convinsu deplinu. — Zelulu si insufletirea,
manifestata cu ocaziunea infiintarii acestui in-
stitutu filantropicu curatu nationalu, din partea
fundatoriloru membri, a implutu de bucuria
animele tuturoru filoru natiunei pe cari de
pretotindenea i-a animatu a se face factori, si
insocindu-se cu meritatii membri fundatori
a contribui — dupa potentia si buna vointia
— la scopurile cele nobile, oferindu-si fiesce-
care membru intratu in asociatiune denariulu
pe altariulu natiunei.

Acesta insufletire ni-a datu apoi garan-
tia destula a ne mangai cu sperantia ca sub-
sistinta, ca venitoriulu si inffiorirea asociatiu-
nei nostre fiindu incopciate cu onora natiu-
nei romane — astadi despoata si persecutata
politicesce — va jace intru interesulu fie-carui
fiu adeveratu si binesimitoriu alu ei, si cu a-
tata mai tare densii ca membri vor nisui a-i
pune o basa puternica, a concurge prin con-
centrarea poteriloru spirituale si morale intru
caldura spriginire, si astfelu a-i asigurati o
pusetiune insemnata si importanta, prin care
se potemu mai cu graba ajunge la tier'a do-
rita, de a reversa cultura spirituala si la po-
porulu romanu precum acesta se manifesta la
alte popora intr'unu gradu mai naltu si demnu
de emulatiune!

Pre candu alte institutiuni de asemenea
categoria si la alte popora colocitoare asi-
dicendu sunt forte numerose si pe di ce mer-
ge inflorescu si se sporescu, atunci cu durere
si anima sfasiata debue se marturisimu insino:
ca sotea asociatiunei nostre din ce in ce se
vede molipsita de indiferentismulu condem-
nabile alu membriloru sei: caci desi atatu cu
privire la tener'a sustare a ei, — catu si la
medilocale materiali ce i-au statu la dispu-
siune a nisuiu in impregiarari mai nefavora-
bile tocmai la inceputulu vietii sale a nu se
abate neci pe unu momentu de la scopulu
seu celu sublimu; apoi desi au avutu
a se lupta cu impedecari multilaterali, — to-
tusi a nutritu cea mai firma sperantia: ca cu
incetulu — dar siguru va deveni in placuta
pusetiune de a propasi catra scopulu seu pro-
pusu, prin contribui neintreprupte spre in-
multirea mediloceloru sale materiali. Inse,
durere, ca pre catu de mare se areta la ince-
putu insufletirea membriloru inserisi cu de a
valm'a, pre atata este constatata molipsirea de
nepasare si apathia din partea celoru mai nu-
merosi membri ai acestei asociatiuni fatia cu
deterintiele luate de bunavoia a supra-le si de
celu mai santu interesu propriu alu lor; si
eca cum: Ne aflamu tocmai in ajunulu aduna-
rii general, carea va fi a VII si se va tiené
— precum scimu din otaririle celea din anulu
trecutu — in luna venitoria alui maiu, prin
urmare se vede a fi neincungiuratu de lipsa
si tocmai la timpul seu a reveni erasi la ce-
stiunile desbatute si lamurite in acesta pre-

tiuita Albina din anulu 1867 nr. 118 si 119,
care de nou ne provoca cu tota seriozitatea a
le discute si a atrage cea mai incordata aten-
tiune a on. nostru publicu si cu deosebire a
tutororu membriloru asociatiunei nationala
din Aradu a supra acelei cestiuni momentose
si pre importante: s'a disu atunci nainte de
doi ani si diumetate ca asociatiunea nostra n'a
fostu in stare a face alte propasiri, de catu
ca au impartitu „ajutorie stipendiarie“ la unu
numeru de studinti lipsiti de mediloce mate-
riali, cari dupa cum pre bine s'a afirmatu a-
tunci cumea prin acelu ajutoriu neinsemnatu
si precariu nu s'ar pote spori inteliginta no-
stra nationala carea (dupa cum s'a potutu e-
sperati — la tote cestiunile vitali pe terenulu
politico-nationalu ni este factoru potinte si
conduce nai'a spre eluptarea intereseloru si
causeloru nostre in vietia constitutiunala) este
lipsa cea mai imperiosa pentru noi; dar pen-
tru de a realisa acesta dorintia se prefinde a
ave mediloce materiali, cu multu mai mari.

Din acestu punctu de vedere, adunarea
general a atunci luandu in consideratiune
necesitatea intetitorie de a corespunde cea
mai bine si mai folositoriu scopulu seu intru
„inaintarea culturale nationala a poporulu r-
manu“, n'a pregetatu a stabili pentru cre-
scerea tenerimei studiöse stipendii in sume
mari cari, dupa cum s'a potutu vede din rap-
ortele publicate ale directiunei, s'a si impar-
titu la siette stipendiatii in anulu trecutu.

Pe langa acestea, erau destinate si aj-
utorie pe partea cresterii si a culturii poporu-
lui de la sate, adeca: pentru ajutorarea inv-
tatoriloru comunali mai seraci inse diliginti
si premiarea scolariloru buni.

Spre scopulu acestu s'a fostu prelimi-
natu si aplaciatu o suma de 400 de florini,
insarcinandu-se directiunea asociatiunii cu rea-
lisarea acelei otariri, fiesce pe langa acea
rezerva deca eventualmente i va sta la dispu-
setiune acea si suma, ce inse, precum cu du-
rere ne am potutu convinge din raportulu di-
rectiunei despre activitatea sa din anulu tre-
cutu, nu s'a potutu efectuati, numai din unica
causa ca restantiele cele enorme de oferte ale
membriloru numerosi, cu cari sunt detori aso-
ciatiunei anca de la urdirea ei, nu s'au potutu
incasa. Adunarea generala de anu a desbatu
de nou causa acestoru restantie, cari in tota-
litatea loru fiindu forte mari si urcandu-se
peste totu la o suma aproape de 20.000 fl.
a aflu de neaperta lipsa a impune serio
directiunei efectuirea liquidarii si incassarii
aceloru pretensiuni de la membrii restantieri
respectivi.

In meritu acestu directiunea aso-
ciatiunei, desi conformu insarcinariloru primite
din partea adunarii general, anca in anulu 1867
a intreprinsu tote mesurile posibile pentru
liquidarea cestiunateloru restantie si spre sco-
pulu acestu a denumitu pretotindenea colec-
tanti, alegendu persoane, despre cari a potutu
cu totu dreptulu presupune ca in calitatile
loru, ca diregtori comitatensi, protopopi,
preoti, notari comunali si alti barbati de in-
fluintia si incredere la poporu, vor fi in stare
a spriginu scopurile si intreprinderile aso-
ciatiunii, totusi directiunea pe langa tote acestea
n'a fostu in stare nici la adunarea generala
din anulu trecutu a areta rezultatulu doritu
despre desu-pomenitele pretensiuni ale aso-
ciatiunei, erasi numai din unica cauza ca — pre-
cum on. publicu cetitoriu s'a potutu deplinu
convinge din protocoalele siedintieloru direc-
tional publicate: partea cea mai mare a re-
spectiviloru domni colectanti, nu-si implini
deterintia luata de buna voia asupra, — nu
facu din destulu recercariloru directiunei in
cestiunea acesta atatu de momentosa fatia cu
unu scopu filantropicu.

Dar abstragendu de la acesta trista im-
pregiurare, adunarea generala de anu presu-
punendu si sperandu ca starea cea deplora-
bila a averii asociatiunei prin indegetate dis-

pusetiuni privitoare la liquidarea si incassarea restantelor, ce dejă erau puse in efectuare si contandu pe zelulu si insufletirea respectivilor domni colectanti, — in decurgerea anului acestuia, cu inecutu dar de siguru, se va lamurí, si avendu in vedere problema sa, — au dispusu totusi ca si in anulu acest'a se se provéda *siepte teneri studinti* cu stipendie si pe langa acestea au mai incuviintiatu anca *unu stipendiu de 300 florini* anuali pe partea unui studinte la politecnica, sustienendu totu-odata si despusetiunea de mai nainte ca cele 400 fl. asemnati pentru inaintarea cresterii tinerimei in scólele de pe la sate, premiarca invetiatorilor si invetiaceilor distinsi si procurarea de carti scolastice etc. in anulu acest'a se se póta resolví „deca rezultatulu incasari-loru ar face cu potintia dispunerea acestei sume.“

Tóte aceste dispusetiuni multilaterali sunt cu multu mai bine cunoscute — precum amintí de repetite ori — decatu ca se fie lipsa a le mai recapitulá.

Dar acum vine vorb'a si intrebarea cá óre implinitu-s'au acestea? E o intrebare fórt delicata dar totu-odata si trista, cu at'a mai veritatu cáci debue se marturimu din capulu loculu cumca: nu s'a implinitu de feliu ba chiar neci at'a n'a fostu in stare a face, ce facuse pana acum, adeca in anulu trecut: neci pentru stipendie preliminate in partea tenerilor studinti, neci pentru procurarea opurilor pentru biblioteca, si neci pentru premiarca invetiatorilor si scolarilor distinsi de pre la sate nu s'au potutu resolví, necum se fie sporitu cu venitele asociatiunei.

Va se dica: asociatiunea n'óstra, ai careia membri numerosi se estindu peste cele *siese comitate: Aradu, Temisú, Torontalu, Carasiu, Cianadu, Biharia si Zarandu* si o parte din Transilvani'a, si se urca la unu numeru de 2000, intre cari — cu putiena esceptiune — sunt mai totu barbati inteliginti si carturari, — in locu de a dá mai mare sboru la starea materiala, pe di ce merge se vede impedecata in realisarea scopurilor sale de a latí cultur'a spiretuala, éra activitatea si detorint'a ei jace in amortire; — ea pórtu numai firm'a ce i s'a datu la infiintare, éra in realitate *nemica n'a facutu*.

Averea asociatiunei si in presinte — este, asiá-dicendu eschisivu numai unu monstru incurcatu in protocoále de manipuliune, cari la tóte adunările generali au fostu obiectulu discusiuniloru si pentru a caror'a lamurire si decurgere s'au facutu, cate si mai cate propuneru si dispusetiuni, dar a nemica cáci ele si adi stau balta éra si numai din simpl'a causa, — *pentru cá partea cea mai mare a membriloru recercati in privint'a acest'a si in calitate de colectanti a refusatú totu concursulu lorú; si anume cei din partile banatiene*.

Acést'a e o impregiurare atatu de trista pentru promovarea culturai n'óstre nationale, de nu se póte retacé, si pentru acareia ilustratiune trebue se amintimu cumca respunsabilitatea de feliu nu póte cadé pe umerii directiunei, mai virtosu atunci, candu dens'a la constituirea colecturulu a fostu cu cea mai mare privire si preferintia catra dd. diregatori comitatensi si comunali, de la alu caror'a devotamentu si detorintia conatiunala asociatiunea n'óstra cu cea mai viua sperantia a potutu asceptá: cá promovarea scopuriloru nobile li va jacé la inima, si nu vor intardá neci pentru unu momentu a corespunde misiunei lorú spre care au fostu rogati, si cá se vor interesá, deca nu mai multu si cu mai mare caldura, apoi barem at'a a face si colucrá pentru asociatiunea lorú nationala, pre catu s'au esperiatu cá au facutu in partea si intru folosulu diferiteloru asociatiuni, societati, institute si reuniuni etc. de ale compatriotiloru magiari, pentru cari sunt convinsu cá fórt multu au facutu si facu. — Dovéda au fostu ajutóriele si colectele coadunate in folosulu reuniunei honvidiloru magiari; cari mai anu se impusesera preotiloru si invetiatoriloru romani de la sate; si vai, cá bine li prindu compatriotiloru nostri unguri ajutóriele ce li dau romanii cam de sila bucurosu.

Apoi s'au ivitu si asié-feliu de casuri triste si dureróse unde unii dintre respectivii domni diregatori si notari, fiindu rogati din partea directiunei a primí misiunea de colectanti; au refusatú cererea si concursulu pe partea asociatiunei, escusandu-se cá „*afacerile lorú oficibse diregatoresci nu li per-*

mitu a face servitii private pentru asociatiunea romana nationala.“ Lasámu se judece bunii cetitori de este fundata acésta scusare si credibila? Este pré bine cunoscutu catu, si ce póte face unu diregatoriu si notariu romanu pentru asemenea scopuri, numai deca are vointia tare, indemnu si spiritu de intreprindere, apoi multu fórt multu póte face, ce s'au aprobatu dejă la mai multe ocasiuni, si din partea celor mai multi stimati domni colectanti diregatori comitatensi si comunali binesimitori si doritori de progresulu culturai nationale alu poporulu nostru romanu.

Deca pana acum'a s'au mai potutu traganá caus'a acelor restanté, si asociatiunea in anulu trecut a fostu silita a se apucá si de neinsemnatulu oapitalu asiá-numitu „*ne alienabilu*“, din care numai a fostu in stare a resolví si impartí stipendie pe partea aloru 7 teneri prevediuti: adi inse candu nici sum'a luata din capitalulu nedisponibilu in chipu de imprumutu nu a restituit'o, cu at'a mai putinu va póte resolví stipendie si alte ajutórie de acésta categoria conformu decisiuniloru adunării generale din anulu trecut.

Lasandu onoratulu publicu cetitoriu ca se judece despre respunsabilitatea ce are a cadé peste cei indiferinti, si a-si enuciá judecat'a a sup'r'a lorú, avemu numai at'a a ni prognosticá: cá daca trebile asociatiunei n'óstre vor merge totu asiá, atunci noi insine i pregatimu calea apunerii esistintei sale, cáci e lucru pré naturalu: cá lipsindu-i poterile materialu, nu se va póte sustiené moralmente, nici a desvoltá spiretualmente; — éra popórale conlocutóre ce nisescu din respoteri, catra progresulu culturai spiretualu, vor ride de noi.

Acest'a este motivulu care m'a indemnatu, tocmai in ajunulu adunării generali, a luá condeilu la mana si a desbate stavilele ce ni impedeca desvoltarea activitatii asociatiunei n'óstre, nutrindu firm'a sperantia cá adunarea generala ce ni sta la pragulu usiei, si va fi catu mai corundu conchiamata, nu va intrelasá a trage la respundere pre fie care membru molipsitu de nepasare si indiferentismu, si delaturandu tóte pedecile cari de ani incurca starea materiala a asociatiunei, va aduce in curatu referintiele ei facia cu atari membri, si va face ca scopurile n'óstre nationale se fie spriginite cu tóta seriozitatea si caldur'a membriloru devotati causei celei sante a nationalitatii n'óstre.

Spre ajungerea scopulu doritu, in parereamea ar finecunjuratu de lipsa: cala adunarea generala viitória se se constateze cu precisiune tóta starea averii asociatiunei prin comisiune particularia, si pe bas'a liquidari-loru dejă intrate la directiune a se staverí urmátóriele:

1. Cari si cati membri sunt evidinti si recunoscatori prin declaratiune estradata conformu instructiuniloru emanate la respectivii domni colectanti, — a fi detori cu sum'a ofertelor. — Acestia apoi sa fie priviti de membri activi si portati in evidentia.

2. Cari si cati n'au recunoscutu sumele restante ale ofertelor lorú si au refusatú a dá declaratiune, — acestia se fie stersi pentru totdeun'a din catalogulu membriloru.

3. Cari si cati dintre cei 88 de colectanti denumiti pentru scopulu liquidarii si incasarii in restimpu de unu anu de dile n'au fostu in pusetiune a impliní acésta mica dar santa misiune, protocolarminte se fie declarati de nepesatori si cu totulu indiferinti facia cu interesele vitali ale natiunei n'óstre, si totodata eschidiendu-se din colegiulu factoriloru respective membriloru, se se faca cunoscutu cu numele in publicitate prin foile nationali, éra

4. pentru realisarea agendelor neglese si neefectuite prin densii a se delegá din sinulu adunării generali alti barbati mai interesati si insufletiti pentru scopurile sublime ale asociatiunei nationale.

5. A se simplificá catu mai posibilu agendele colectantiloru si preste totu cele privitórie la afacerile directiunei; precum si formalitatile multilaterali si superfluc ce a dese ori casianandu si lucruri de prisosu si incurcatura, confunda si increderea in mersulu si esactitudinea afaceriloru, provocandu numai dispu-te si discusiuni seci.

Apoi, deórace s'a constatatú: cá unii chiamati — nechiamati dintre comembri au primitu si incassatu diferite sume de bani de la mai multi membri solvitori, fara a-i fi strapusu la perceptoratu Asociatiunei, unii

ca aceia trebue trasi la respundere si constrinsi spre depurarea baniloru aflatori la densii!

In parerea mea sta, cá numai prin acésta pasire si modalitate basate pe esperintia si osecutate cu totu zelulu, asociatiunea n'óstra va fi in stare a face mai multu intru interesulu inaintarii scopuriloru sale, delaturandu tóte dificultatile si stabilindu-si o pusetiune mai favorabila.

E adeveru cá interesulu asociatiunei n'óstre pretinde neaperatu ca sa aiba catu mai multi membri, dar aceia se fie membri adeverati si insufletiti pentru santele interese si scopuri ce le propaga asociatiunea n'óstra; fie membri reali, membri de aceia cari prin implinirea punctuala si acurata a obligamintelorú luete a supra-le, cu tóta buna vointia se ajute si nainteze scopurile sublime ale asociatiunei; — éra nu membri numai cu numele si numerulu, figurandu in protocoále asociatiunei, cari nu numai cá nu producu nici unu folosu cá cadu ca o sarcina grea pe umerii asociatiunei, ca unu osu mortu in organismulu ei, — o impedecare si incurcare — cu unu cuventu unu reu si o stricatiune cari neajunsuri fórt grave, intru interesulu esistintei si prosperarci asociatiunei, trebuescu delaturate cu tóta urgentia si pentru totdeun'a.

Precum se alegu oile din capre si se trimitu acolo unde li-e loculu, tocmai asiá, trebue si asociatiunea n'óstra se eschida pe unii ca acei membri nepesatori si neimplinitori din numerulu membriloru realisi adeverati — e mai bine mai putini la numeru dar siguri — se forme die o cununa frumoasa, care se insufe respectu si la ochii cei invidiosi ai contrariiloru nationalitatii n'óstre éra asociatiunea cu mandria se póta priví la densii ca la factorii si spriginitorii nobilulu seu scopu!

In fine nu potú intrelasá a nu atrage atentia on. publicu cetitoriu, dar cu deosebire a tuturor membriloru asociatiunei a sup'r'a necesitatii discuse inca la anulu 1864, — cumca adeca ar jacé intru interesulu prosperarii si a latirei culturai nationale a poporulu romanu, daca adunările generali ale asociatiunei n'óstre casé ale celeia din Transilvania s'ar tiené ambulante precum s'a fostu propusu in statutele modificate si schimbate din partea Regimulu; de órace prin tienerca adunari-loru generali ambulante, fórt multu ar sporí asociatiunea n'óstra catu in privint'a materiala asiá si in cea spiretuala, éra interesarea membriloru departati ar fi cu multu mai insufletitórie si convenirea lorú mai posibila. Interesele si favorurile, ce le-ar poté castigá asociatiunea n'óstra prin asemenea indreptatire, sunt cu multu mai invederate si vitali de catu se nu le cunósca veri-care membru bine simitoriu si doritoriu de cultur'a n'óstra nationala. Prin urmare, ar fi de doritu ca factorii principali ai asociatiunii n'óstre se nisuesca intr'acolu de a clarificá guvernulu adeveratulu scopu alu asociatiunei si prin o reprezentatiune de nou substernenda a esoperá concessiunea de a se poté estinde indreptatirea tienerii adunari-loru generale ambulante pentru latirea culturai nationale intre poporulu romanu.

Unu membru alu asociatiunei.

Lugosiu, in 27 aprile 1869.

Alegerea ablegatulu dietalu din cerculu nostru, suspinsa in 18 martiu a. c., s'a intemplatú in 22 a lunei curinte. La acésta alegere candidatulu nationalu Alessandru Mocioni a capetatu 800 de voturi in contra candidatulu gubernamentalu Bela Szende, care au avutu numai 679 de voturi, prin urmare Mocioni s'au alesu de ablegatu cu o majoritate de 121 de voturi.

Miscarile electorali puse de ambe partile in lucrare pentru reesirea candidatulu seu au astadi — dupa favoritoriuulu resultatulu alu partitei nationale — unu interesu mai multu istoricu; totusi deca noi ne mai ocupámu de densele, o facemu acést'a intradinsu numai din acelu indemnu, pentru ca poporulu nostru se invetie din trensele a-si cunósce pusetiunea sa, elemintele cu cari au avutu si va avá si in viitoriu de a se luptá, amici adeverati si nefatiarici ai causei sale nationale, si contrarii acesteia, se invetie in fine a pricepe; cá interesele sale nationale numai prin intielegere si spriginire comuna, vointia seriósa si disciplina buna si esacta se pótu aperá, ajuto-rá si aduce la valórea cuvenita.

E de lipsa mai nainte de tóte a cunósce intrég'a insemnetate si marime a actului nationalu, care s'au inauguratu prin alegerea lui Alessandru Mocioni de ablegatu la diet'a ungurésca din acestu centru alu romanimei Banatulu. Pe la inceputulu acestui anu, ilustrulu nostru barbatu nationalu Antoniu Micioni a chiamatu o conferintia din tóta romanimea Ungariei si a Banatulu la Temisóra, spre consuatare si staverirea unui programu comunu nationalu. Resultatulu acestei conferintie ni e cunoscutu tuturor'a, precum ni e cunoscutu si aceia, cá unulu dintre cei mai zelosi propugnatori ai causei nationale in intielesulu programulu staveritu in acésta conferintia, a fostu alesulu nostru ablegatu, asiá catu nu credemu cá vom aflá vre-o contradicere, deca programulu nationalu din Temisóra lu vom identificá cu persón'a alesulu nostru. Fórt bine au cunoscutu contrarii causei n'óstre nationale acésta impregiurare, pentru aceca incordarea lorú din tóte respoterile, de a impedecá cu ori-ce pretiu alegerea lui Alessandru Mocioni de ablegatu, vóndu prin acést'a totdeodata a dá lovitura de mórté programulu nationalu din Temisóra.

Nu mai din acestu punctu de vedere purcediendu ni vom poté splicá maninele incordari, perversele medilóce si nerusinatele infuintiari, cari in cerculu nostru de alegere s'au exercitatu asupra alegatoriloru romani din partea gubernamentaliloru cu scopu de a impedecá alegerea lui Alessandru Mocioni de ablegatu. Albin'a si alte diurnale, neromane adicte causei nationale, au registratu faptele, de cari mai nerusinate numai intr'o tíera se spoiate de tóta libertatea constitutionalu se potú intemplá, mergendu contrarii causei n'óstre nationale pana a calcá si a luá si legea in picióre, suspindiendu in celu mai brutalu modu actulu alegerii din 18. Martiu a. c., nu dóra din vre-unu temeiu legalu, ci simplu numai din acea causa, pentru-cá dupa o votisare de siepte óre au capetatu convingerea, cá candidatulu nationalu Alessandru Mocioni va fi alesu de ablegatu. Incordarile lorú de la suspinderea alegerii d'anteie pana la a duó'a alegere tienua in 22. Aprile se potú numí esorbitante, cáci nimica n'au remasu neincercatu de a nimicé increderea alegatoriloru romani in candidatulu lorú si a-i despartí de densulu. „Mocioni nu e credinciosu Imperatulu, densulu vre se faca revolutiune si se aduca pre Muscalu in tíera“ au fostu de róndu calumniele, cu cari se folosiau spre discreditarea lui la poporu, pre candu de alta parte spre a produce sfasiare intre alegatorii romani se latia vestea prin sate, cá s'a impartitu o suma atatu si atatu de mare intre alegatori, cá cutare si cutare alegatoriu, in specie preotu séu invetiatoriu, care avea influintia la poporu, a capetatu unu onorariu atatu si atatu de mare, asiá catu unii dintre alegatori mai usiori credietori si slabi de angeru s'au lasatu, a se seduce de mintiunile nascocite, pretindiendu si ei pentru sine onorarie pentru aderint'a catra candidatulu nationalu. De alta parte éra se faceau din partea deregatoriloru gubernamentali si comitatensi de prin cercuri cele mai mari pressioni a sup'r'a alegatoriloru. Unu negotiatoriu romanu din Lugosiu, care ceruse pentru fiulu seu denumire de vice-notariu onorariu comitatensu — o titulu simpla, de carea s'au invrednicitu in comitatulu nostru o suma de ómeni, cáci conferirea ei aterna de la bineplacitulu comitelu supremu — i s'au promisú implinirea cererii sale, deca partid'a gubernamentalu va cere prin o deputatiune din mediloculu seu acésta denumire, si deca parintele rogatoriu va promite cá-si va dá votulu seu candidatulu gubernamentalu Szende. Negotiatoriulu romanu mai-vól se resigneze la postulu onorificu pentru fiulu seu, de catu se detraga candidatulu nationalu votulu seu. In satulu Bolduru din apropierea Lugosiuulu, care numera 65 de alegatori si la votisarea d'anteia cu preotulu in frunte au votatu pentru candidatulu nationalu, trei dile inainte de alegerea a duó'a s'au asediatu prin case private cincí birturi, in cari in decursu de duóe dile satenii au fostu adepti cu mai multu de 12 acove de rachia. Li succese cu adeveratu pe preotu a lu despartí de catra tarm'a sa, dar satenii alegatori votara pentru candidatulu nationalu. Comun'a Harmadia, care numera 31 de alegatori, toti partisani de alu Mocioni, in prediu'a alegerii capetá indrumare de la notariatulu din Sidiora, ca cei 31 de alegatori se se presenteze in

du'a alegerii la respiciențele finanțării din numitul satu la pertractare oficială, era comună Lugosielu cu 70 de alegători — afara de notariulu și jidanulu negociatoriu — toti partizani ai candidatului nationalu, se inchide prin notariulu localu, faimosulu renegatu Pa-iusianu, prin ulanii dislocati in comuna, si nu-mai la espress'a porunca a vice-comitelui pri-mariu se deschide comunicatiunea si alegatorii potu veni liberi la locul alegerii. Am fi pre lungi, deca am enumerat tote sicanerile cari s'au pusu asupra alegatorilor romani, numai ca se-i abata de la candidatul seu, si aici am re-produsu numai cele mai marcante si batatorie la ochi. Dar simtiulu celu bunu si adeveratu nationalu alu poporului nostru au devinsutote, uneltirile contrariloru nostri, Alesandru Mo-cioni, barbatulu doririloru nostre nationale fu alesu de ablegatu dietalu. Onore braviloru ale-gatori romani! Onore preotiloru si invetiato-riloru romani, cari au adeveritu in fapta, ca sunt adeverati pastori sufletesci, luminatori si povetuiitori ai poporului incredintu condu-cerii lor!

Actulu votisarii a decursu in cea mai buna ordine si linisce, ce mai cu sema avemu de a multiam intiepteloru dispusetiuni a pre-siedintelui comisiunii de alegere, dlui Petru Paphazy si rarului lui simtiu de dreptate si im-partialitate. Din comunele satesci au votisatu 626 de insi pentru Mocioni, 206 insi pentru Szende, si cu apropierea alegatoriloru din Lu-gosiu la urn'a de votisare, invingerea candi-datului nationalu era secura. Din Lugosiu au fostu inscriși ca alegatori dintre romani 184, dintre neromani 460, cesti din urma — ma-giari, nemti, jidani — au votatu toti pana la unulu pentru Szende, cei dinteiu (afara de co-mitele supremu Faur, Atanasievici, Stoienu, Van-cea, Bordan, Czodan, Gelesian, Dragoiu, cano-niculu Liviu si secretariulu episcopescu Ol-teanu) au votatu toti cu Mocioni. Dintre romani au votatu cu totulu 62 de alegatori pentru candidatul gubernamentalu Szende, era din neromani au votisatu 4 alegatori pen-tru candidatul nationalu Mocioni, intre cari numeramu cu superbia pre D. baronu Billot, francesu de nascere, care e impropietaritu in comitatulu nostru in comun'a Zoldu.

Avemu aici sant'a detorintia, a aduce la cunoștin'a natiunii nostre pre acei bravi preoti si invetiatori, cari prin intiept'a con-ducere si in contielegere cu poporeni si au condusu parti'da nationale la limanulu doritu, la invingerea candidatului nationalu. Acesti bravi sunt:

Ioane Matei	preotu	in Barra
Georgiu Popoviciu	"	Birna
Georgiu Gerga	invet.	"
Jounu Stanciu	preotu	Botinesci
Jounu Ignatonu	"	Ceresiu
Aurelianu Puscanu	"	"
Damaschiu Marcu	invet.	"
Petru Bancu	preotu	Drinova
Const. Brobulescu	invet.	"
Simeon Logosanu	preotu	Furdia
Jacobi Crisanu	invet.	"
Vasiliu Dragis	preotu	Harmadia
Ilie Munteanu	antiste	"
Vasilie Barbulescu	preotu	Herendesci
Florianu Biró	"	"
Jounu Jivanu	invet.	"
Georgiu Blajovanu	preotu	Hodosiu
Georgiu Tena	invet.	"
Teod. Racovitianu	"	Cladova
Dionisie Grozescu	preotu	Clicova
Georgiu Popoviciu	"	"
Jounu Barbon	invet.	"
Filimon Boianu	preotu	Lapusnicu
Iosif Miutiu	invet.	"
Adam Roza	preotu	Leucusesci
Georgiu Brebu	invet.	"
Alesand. Ursulescu	preotu	Lugosiu
Mihaiu Pocrianu	"	"
Nicolae Birescu	diaconu	"
Ioane Cheveresanu	preotu	Lugosielu
Marcu Borlovanu	invet.	"
Ioane Stefanovits	invet.	Monostoru
Nicolae Popovits	preotu	Poganesci
Samson Tomescu	invet.	"
Teodor Stancu	"	Radmanesci
Florianu Bottu	preotu	Rachita
Nicolae Jucu	"	"
Ioane Blidariu	invet.	"
Ioane Czerna	preotu	Sarazani
Georgiu Sabunariu	negotiat.	"
Constantin Toma	invet.	Silha
Ioane Horea	preotu	Satumicu
Petru Stefanoviciu	invet.	"

Viechentie Micu	preotu	Spata
Georgiu Emanuelu	"	Sudrias
Georgiu Popoviciu	invet.	"
Ioane Albai	preotu	Susani
Moise Lazarescu	"	Tapia
Nicolae Popoviciu	"	Zoldu
Dionisiu Popescu	"	Zabor
Toma Ioanoviciu	"	Zupani

Nepaseteri, adeca preoti cari se credu a fi chiamati a traf cu turm'a la olalta, dar a nu lucr'a nimic'a pentru densa, au fostu urmatorii: Partenie Popoviciu preotu in Radmanesci
Ioane Petroviciu " Furdia
Ioane Lazarescu " Gruini
Teod. Oficirescu " Cladova
Mateiu Ignea " Lugosiu
Georgiu Popoviciu " Monostor.

N'avemu cuventu de a-i calific'a, ci-i pu-nemu in judecat'a natiunii intregi pe acei preoti si invetiatori, cari atunci, candu strainii, adeca magiarii, nemtii si jidanii facu unu trup in contra nostra, se desbina de natiunea loru si alergandu in castrele contrariloru nostri, se intrecu cu acestia a infige cutitulu in inim'a mamei, care i-a nutritu la populu seu. Acesti fii retaciti sunt:

Ioane Rosiu	preotu	in Balintiu
Ioane Negru	"	Fadimacu
Georgiu Ionicescu	invet.	"
Pavelu Siebu	"	Gruiniu
Traila Martinoviciu	preotu	Chostei mare
Vasilie Petroviciu	"	"
Antoniu Galiciu	"	Cutina
Constantinu Lazarescu	invet.	"
Mihaiu Rosiu	preotu	Nevrincia
Ioane Farcașiu	invetiet.	"
Avramu Blajescu	preotu	Perulu
Adamu Blajescu	"	"
Samson Pap	invet.	"
Teodoru Molnar	preotu	Valealunga.

Din tienutulu Saliscei (Trans.) 16 28 apr.

(Afaceri scolare.) Cestiunile politice, provocate de impregiurarile actuali, facia cu alegerile de deputati pentru ciclulu de 3 ani a dietei din Pest'a pe de o parte, era pe de alta parte ordinatiunea ministrului de interne B. Bella Wenkheim privitoria la reformarea radicala a municipieloru din fundulu regescu — de la care poporulu romanu era eschisu — si introducerea statutulu provisoriu in acela-si, ne-au aruncatu cu totulu pe arena luptei: pentru de a ne elupt'a si noi drepturile avitice perdate prin vitrigitatea timpuriloru, si a ne inaltia la gradulu acelu politicu ce ni compete in concertulu poporaloru. Acestea pretindu tota activitatea intru atata, in catu pre pucinu timpu ni-a remasu spre a ne mai pote ocup'a si de afacerea acea, care e cea mai momentosa adeca de educatiune (crescere), mai alesu deca cugetamu ca acesta preocupatiune cu cestiuni politice nu e restrinsa numai la cei ce au de a se ocupa cu ea din oficiu, ci la totu publi-culu romanescu e intinsa cu cea mai mare in-cordatiune.

Dreptu aceea, nici nu voiu se facu poli-tica, ci mi tienu de cea mai strinsa detorintia ce mi-o impune oficiulu meu, de a vi relat'a ceva — in catu mi-am potutu lua notitie — despre esamenele, ce s'au tienutu in decur-gerea septemanei trecute in tractulu I. alu Sa-biului sub presidiulu directoriului districtualu Ioane Hanni'a, pentru ca se-si pote face pu-bliculu o icona catu de mica si despre starea scoliloru din acestu districtu, care este celu mai impopulatu din tier'a intr'ega, nefiendu ma-car o comuna mai mica ca de 1200 suflete eschi-sivu romane.

Astfelu intielegendu, ca esamenele in Cacov'a se va tiené Mercuri in 9. l. c., era celu din Sibielu — Joi, m'am si grabitu, ca se potiu particip'a celu putinu la cestu diu urma, sciindu ca este unu invetiatoriu, care numai estimpu a pasitu pe terenulu celu spinosu alu instructiunii, inse nu sciud din ce cauza s'a schimbatu program'a esamenului si in diu'a menita pentru Cacov'a s'a tienutu in Sib. si asi'a nu me aslu in pusetiune, de a aduce o sentintia drépta despre progresulu tenerului inv. O. Petr'a, dara dupa cum mi-se spuse din partea unui amicu: fragedele sale poteri au eluptatu unu secerisiu destulu de imbucura-toriu. —

Dara ce a potutu mai multu petrunde pieptulu meu si alu totoraru asistentiloru, fa-cendu a dá bucuriei nostre si spresiunea din afora, este esamenulu din C., la care peste acceptare s'au aretatu ce pote vointia énergi-

ca a invetiatorului conscientiosu chiamarii sale. — Inv. I. Ioanu in 5 ore a incantatu publiculu ascultatori, respunsurile cele cu istetime ale fragedeloru mladitie ca o sageta electrica a fermecatu pre auditori si au lasatu suvenirile cele mai placute in anemele nostre. Dar cu tote acestea diregatori'a comunala merita o lectiune catu de aspra despre nestaruinti'a sa, de a de-mand'a parintiloru ca se trimita pruncii la scola, cu care R. Protopopu nici ca a remasu de-toriu. Dar precum tota partea cea buna, si-are si partile ei rele, astfelu si io pentru ca se nu devinu unu criticu partialu, ci numai unu esactu raportatoriu alu celoru petrecute la esa-mene, trebue sinceru se marturisescu, ca pre catu a fostu de mare bucuria la amintitele comune, pre atata fu intristarea mea la cele ce am vediutu in comun'a Galesiu, careia cu deosebire s'au consacratu aceste ronduri.

In sambeta' lui Lazaru indata dupa esi-rea din beserica furamu avisati ca R. D. I. Han-ni'a dimpreuna cu inspectorulu Fleischer — ca totu cu sasi suntemu batuti de 400 de ani, in unu scaunu precum e si alu Saliscei, con-statatoriu din 27.000 suflete curate romane — au sositu in memorat'a comuna in localulu des-tinatu si dupa bineventare se incepura cu in-trebarile amesuratu programei, la care urmara respunsurile eleviloru. Inse cu durere trebue se-me esprimu, ca pre candu intr'alte comune — unde sunt invetiatori de profesiune peda-gogi buni — sunt elevii in stare in restimpu de 3 luni a ceti si a scrie dupa metod'a cea noua, inse aci sunt unii si de cate 2—3 ani, cari apoi pote ca desi sciud ceti, inse fora intielesu, nu se sciud orient'a, sunt perplesi, din care la-berintu inv. Ioanu Lazaru nu e capabilu a-i pote scoate, fiindu elu cu totulu mai perplesu, inse nici ca me miru candu privescu la pre-gatirea si calificarea lui, fiindu elu de sub sis-tem'a lui azu-buche, carele pe langa aceea ca n'a invetiatu pedagogi'a, neci o clasa normale nu are, ci numai cu invetiatur'a din satu. Ci ceea ce mai multu me nelinicesce este direct. loc. preotulu N. Rachitianu, carele lu mai su-stiene, si in nici unu raportu alu seu catra dir. distr. n'au referatu adeverulu, ci contra-riulu, ma ce e mai multu, in ver'a trecuta 1868 fiindu impedeatu dir. dist., in absentia sa se denum'i dir. normale din Salisce M. St., carele si-a facutu reportulu seu conscientiosu la lo-curile competente, dar dir. loc. avu acea cu-tezantia orba nainte dir. dist. a denega ade-verulu constatatu si de multimea O. publicu. Inse estimpu s'a convinsu pe deplinu dir. dist. despre regresulu, ce s'a facutu; de candu se afla acestu inv. in comun'a Galesiu.

Episod'a acest'a pentru aceea am pome-nit'o, ca diregatori'a comunala de acolo dim-preuna cu Pre. O. D. Protopopu se-se ingri-gesca ca la impleroa postulu pe anulu scola-sticu 1869—70 — fiindu ca tocm'a in diu'a tiencrii esamenului a luat inginerulu pla-nulu pentru edificarea unei scol'e pre catu nu-mai se pote de maretie — a recomand'a unu pedagogu practiculu seu altu individuu calificatu si de bune sperantie, de cari multumita lui Ddieu acum nu ni lipsescu. Si acest'a cu atat'a mai vertosu, de orace instructiunea publica e bas'a intregii societati, si educatiunea a fostu prestigiulu tuturoru natiuniloru. De la avan-tagiulu instructiunii e aternata intensivitatea poteri poporaloru, ce au jocatu vre-o data o rola in istoria universalu a omenimei, si deca-dinti'a in cultura a fostu aceea, ce a seceratu acele natiuni, — despre cari s'a implinitu s. scriptura: ca vor mai fi, si nu-si vor mai cu-noșce inca locul seu.

Se nu ne atetamu cu atata ignorantia si nepesare de instructiunea poporului, sciindu ca acest'a e unic'a care ne duce catra destina-tiunea nostra, si numai prin ea se pote accept'a regenerarea unui poporu inopiatu in cultura — precum e poporulu romanescu — si acest'a cu atatu mai vertosu, cu catu sciud ca omenii faintici, omenii intunereculu si fiii lui satanu faurescu in ascensu planurile cele mai infer-nali, cu cari se lov'esca natiunea romana, si s'o coplesiesca era sub jugulu slaviei, caici deca nu ne vom ingrigi noi, atunci curundu vom vedé din scoli confesionale, de cele comunale precum se vede si din cerculariulu venerabi-lului Consistoriu Nr. 351 ex 1869 emisu ca-tra tote comuncle din Archidieceasa, prin cari li sfatuescu se fie cu ceamai mare precautiune fiindu timpulu de totu criticu.

In fine nu-mi mai remane alta, de catu se mai amintescu ceva si despre celu din Ti-lisce'a, unde e scola trivialu, la care acursescu

atata multime, in catu clasele aceste spatiose — caici potu afirm'a sunt cele mai frumoșe in Tractulu I — nu erau de ajunsu, ci au trebuitu se mai remana si pe afora, pote si pentru a- ceea ca era serbatore. Respunsurile fura bun- sioere inse lips'a unui esamenu splendidu, dupa parerea mea credu a fi fostu acea impregiura-re, ca posturile cele mai grase, precum e si acest'a de diriginte, se ocupa numai pe sub mana, fora concursu; pentru ca sunt organe servile ale directoriloru locali, ma pe langa a- ceea dirigintele, dupa cum mi-au spusu colegii lui, e si studentu privatu la gimnasiu; apoi a servi la doi domni nu e cu potintia.

Asi'a dara incheiu cu acea dorintia, ca spiritulu timpului presinte se-si reverse si a-supra nostra radiele cele incalditorie, a le lu-minci, fiindu intru interesulu nostru mai multu, de catu la ori care alti locuitori din Trnia, de orace suntemu toti economi de oi, de unde dar trebue se neingrigimu cu totu deadinsulu si cu deosebire cei chiamati, ca educatorii se fia conseși si capabili, de jugulu acest'a (cre-scere) greu, inse onorificu, caici numai astfelu si prin astfelu de invetiatori vom scapa de catenele timpuriloru, astfelu de cale si prin astfelu de conducatori neinteresati de bunulu loru materiale se descépta si se va pote de-scept'a poporulu ramanu din letarg'a sa.

Unu ascultatoriu.

Din cerculu elect. **Becichereculu micu** in aprile 1869.

Intr'o corespondentia a nostra din nr. 30 alu „Albinei“ facuramu cateva reflexiuni dlui protopopu M. Dreghiciu pentru portarea lui cea neesplicabila fatia cu pregatirile pentru candidarea dlui ministru Gorove in cerculu nostru, era respective cu alegerile deputati-loru, dorindu se ni spuna, dsa cum avemu d'a pricpe indiferentismulu dsale, de pe timpulu alegeriloru trecute, fatia cu candidatii nostri natiunali, — si neobosit'a lui aptivitate de acum fatia cu candidarea dlui Gorove.

Dlu Dreghiciu intr' adeveru grabi in nr. 34 alu Albinei cu splicarea, ma fu atatu de bunu, de ni desfasura si simbolulu politicu alu Dsale. — Pre generosu esti dle Dreghiciu! Atata n'am acceptatu! Dar se ni credi ca „si tacuisses . . . !“

Advocatu protopopu! si atate neconse-cintie?! Numai asculta:

Dta dicit: „ca atacatoriulu anonimu ar dorf se fiu cu celu d'antaiu anteluptatoriu si cortesiu la alegerile ablegatorulu dietali.“ — Ei bine, ai avutu totu dreptulu a dice acest'a, fatia cu alegerile trecute, pentru ca intr' ade-veru prin acest'a numai constati insuti ce'a ce amu disu si noi, „ca n'ai lucratu nici catu e negru sub unghia pentru reesirea candidati-loru nostri natiunali;“ dar cum de acum la candidarea dlui Gorove te facusi de odata „anteluptatoriu si cortesiu?“ Ma indresnisi si in publicu a cortes' pentru densulu? seu cum se numimu noi recomandarea Dtale cu carea ti incheiasi declaratiunea? E acest'a consecintia?

Mai departe dicit ca chiamarea Dtale . . . „e de a intemeia fratietatea si prin *mediloe* iertate (cari sunt acelea? nu cumva lingusirea, seu servilismulu?) a *procur'a* catu mai mare folosu *tenerime* nostre prin aplicarea ei in servitiu publicu!“ Dieu triste timpuri am a-junsu, candu intr'unu statu constitutiunale — in cotele cu majoritate absoluta de romani — *tenerimea* nostra numai pe langa intrepone-rea Dtale — si nu de dupa *calificarea* si *aptivitatea* ei, pote ajunge in servitiu pu-blicu, si acest'a numesci Dta *mediloe* ier-tate?! Si apoi cum intemeiezi Dta aici fra-tietatea? Ce consonantia affi Dta intre con-ceptole: *intrepunere* pentru de a „*procur'a*“, — si „*calificare*?!“ Au n'ar recere dreptatea si for de *procurarea* altor'a a fi *aplicati* cei *calificati*? Si aici e consecintia?

Mai departe dicit: „ca preotu sum omulu *regimului*, caici acest'a invetiatura am primit'o de la fundatoriulu religiunii nostre.“ Vedi, dle prota, Dta esti si *advocatu*, si totusi se pare ca ai mare pacoste candu vrei se manu-esci frasele. Fundatoriulu religiunii a disu: „*Mergendu invetiati tote nemuribile . . .*“ (Math. capu 28 v. 19.) prin urmare si-a tri-misu apostolii catra popora era, nu catra gu-verne, si deci mai la inima ar trebui se-ti fia *poporulu* de catu *regimulu*. Nu faccai dara Dta mai intieptiescu deca diceai, ca Dta ca *preotu* esti si *trebue* si *fii* omulu *poporului*,

crede-ne că prin această cu multu mai bine ti puteai areta devotamentul si omagiul catre Domnitoriu (si nu cum lu confundu DTA cu regimu) — caruia si noi suntem „devoti; — căci istoria ni arăta că *poporul* pururea a fostu mai credinciosu Domnitoriului, de catu *regimele*, cari facu adeseori abuzuri cu increderea Domnitoriului, si asié numai periclităza esistența si integritatea tronurilor. Cine a conspirat la 1849 ca se destrone pre Domnitoriu? Au nu regimulu de atunci — dintre ai caruia membri astadi o multime stau érași la carma? Cine au causatu Austriei macelariele de la Magenta, Sadova s. a.? Au nu regimele cele neprecepte si neapte? — Si de ce se nu mai pōta fi asié-feliu de regime? Séu potemu noi conchide cu securitate la sperantie mai bune din starea lucrurilor de astadi? Noi scimu că tuturuu catastrofelor ce a venit asupra cutarei tieri, premergea pururea neindestulirea popōraloru. Si cum sunt astadi multamite popōrale Austriei? De ce dar tocmai despre acestu regimu se *presupunemu* că va ferici statulu candu trēb'a arēta contrariulu? Astfeliu candu trēb'a, noi ca romani, neci candu nu vom potē partini pre unu atare regimu, căci nu potemu dorī ruinarea statului. Si apoi daca acum esti omulu *regimului*, acui ai fostu sub *provisoriu*, sub *absolutismu*, si pe timpulu *revolutiunei*?

De siguru vei dice că pururea a *regimului*. Atunci DTA esti unu adeveratu *A-chasveru!* cadu regime, pieru generatiuni, si DTA remaine neclatitu, si te inalti pe ruinele lor!

Dar se mergemu mai departe. DTA dici: că am juratu . . . a nu dá mana *restornatoriloru*, fratiloru de cruce cu cei din a. 1849. Dar cine a potutu fi pccatosulu acelu, carele a potutu pretinde de la DTA asié ceva?

Mai departe Dta necontentitu te aperi de parti'a stanga. Dar candu te-am provocatu noi pre Dta a tiené cu parti'a stanga? séu am amintitu noi macar numai cu o iota in tōta corespundint'a nōstra din nr. 30, că noi am fi respanditu de la Dta cu ne. alati, cum am fi aspeptandu de la Dta asié ceva? Citesce acea corespondintia mai bine, si te vei convinge, că noi numai ne-am espresu mahnirea nōstra, pentru că Dta la alegerile trecute, n'ai facutu nici macar unu pasiu pentru reesirea candidatilor nostri *natiunali* (si nu stangaci), pre candu Dta *inviti* (daca nu-ti place „citidi“) pre toti preotii cercului elect. alu Bechereculu micu, si li *recomendi* pre *Gorove*, celu ce cadiuse in cerculu unde fu alesu la 1865.

Cum fusuna procedur'a această cu cele ce ai disu mai susu, că DTA nu vrei se fii „*celu antaiu anteluptatoriu si cortesiu*“? Logica, Consecintia? Séu daca procedur'a această nu o consideri de *cortesiu*, apoi de ce nu ai aplicat'o si la alegerile trecute? *Dta esti protopopu, esti membru comitetului nationalu, esti omu vedutu, esti presedintele alunneului, ai conchiamatu de atate ori adunantia*, pentru diferite alte scopuri, de ce nu ai *invitat* si la alegerile trecute, preotii de ceinea din totu cottulu — ca alta data, — la o consultare, ca se ve fiti intielesu si atunci *pre cine se aleteti de ablegati*; precum facusi această cu preotimea din cerculu nostru pentru candidarea dlui *Gorove*? E si această logica, e aici consecintia? Asié se doresce prosperitatea natiunei de la carea dici că *nici candu* nu te vei abate?

Dici mai departe: „scindu eu siguru că in acestu cercu nu se va candida nici unu individulu romanu . . . am recomandat pre d. ministru *Gorove* si apoi: din ce cauza? Din aceea, că eu inca in 1847 am cunoscutu pre acestu *Domnu*, posesionatu in acestu cottu, de unu *mare amicu si protectoru a romanimeii*, si că densulu de curundu au aplicatu *14 teneri romani* cu o dotatiune frumosica, de telegrafisti.“ Ei dle prota, unu ce mai ridiculosu si absurdu de catu ast'a, n'am mai cetitu nici auditu! Dar de candu te facusi Dta sciutoriu a tōte? de unde scii Dta de siguru că in cerculu nostru — in casu de ardevenu vacantu nu va candida nici unu romanu? séu si această e numai o apucatura de cortesiu, prin carea voiesci a amagi poporulu ca se tiena cu dlui *Gorove*? dar nu-ti va succeda a-lu amagi, că poporulu nostru asié combinéza „daca d. *Gorove* ar fi fostu credinciosu reprezentantu alu cercului unde fu alesu la 1865: de siguru si acum'a l'ar fi alesu, si nu-si caută

unu altulu mai bunu, cu atatu mai vertosu, in catu densulu e si ministru. Si apoi, daca ungeriloru nu e bunu, de ce se-lu primimu noi de bunu; că dōra inca n'amu ajunsu intru at'a-ta, ca cerculu nostru se fie reabilitatoriuu onorii candidatiloru guvernamentali cadiuti!

Dar acum vine ce e si mai frumosu: Dta numesci si consideri pre dlui *Gorove „de unu mare amicu si protectoru a romanimeii“!* Dieu, dle prota, faceai unu servitiu pre placutu dlui redactoru alu „*Gurei Satului*“ daca i trimiteai materi'a ast'a lui, si atunci treceai celu putinu de unu umoristu glumeti-ne, căci noi ti marturisimu, că cetindu aceste ne-a umflatu risulu. — Dlu *Gorove mare amicu si protectoru a romanimeii!* ha! ha! Unde si candu a aretatu elu amiceti'a lui cea mare fatia cu romanimeea?

Că va fi datu dōra romaniloru din posesionatulu seu pamentu spre lucrare? de siguru nu i l'au datu gratis ci pentru bani! si apoi acé'a e dōra *amiceti'a cea mare*?! dar chiar se fia si facutu bine aceloru romani din comun'a sa: óru le potemu noi pentru acé'a numi mare a óru cu *romanimeii*?! si apoi si *protectoru!* Pōte că *Dtale* ti va fi dlui *Gorove amicu mare si protectoru*, dar atunci te intrebămu, că cine ti-a datu impoternicire a te identifică cu *romanimeea*?

Noi inca traimu in acestu cottu, nu ni aducemu inse a minte a fi auditu séu cetitu numele lui intre *amicii cei mari si protectori ai romanimeii*, nici l'am aflatu undeva intre fondatori si infintiatorii cutarui institutu sau stipendiu pentru *romanu*. Unde sunt dera meriteulu pentru *romanu* face Dta de „*amicu mare si protectoru a romanimeii*“, de cumva nu ordinulu *Dtale*? Că *au aplicatu ca ministru 14 teneri romani cu o dotatiune frumosica, de telegrafisti*? nu e vin'a lui, ci e meritulu aceloru tineri, cari — dintre aprōpe 150 invetiacei — au fostu cei mai apti, mai serguitori si mai escelinti. Séu ce se fia facutu cu densii? Apoi daca Dta nu scii destinge *gratia* de catra *competintia*, acé'a nu e vin'a nōstra.

Pōte că Dta te vei si fi dedatu cu confundarea conceptelor acelu, si acé'a va fi dōra caus'a că la ocuparea parochieloru si a posturiloru de invetiatori, nu se cam ié in consideratiune atatu *calificarea si aptivitatea*, catu mai vertosu farmeculu d'a castigá *gratia* celoru respectivi, si apoi Dieu acé'sta e o mare nefericire pentru noi toti!

Mai departe aici: „desi ar dorī vreuunu barbatu natiunalu a pasf ca candidat . . . i potu prognosticá caderea lui, cāci parti'a contraria e de trei ori mai mare.“ La acé'sta ti observămu, că n'ai dreptu candu dici, că parti'a contraria e de *trei ori* mai mare, pentru că in acestu cercu sunt 18 comune, dintre cari 9 sunt curatu romane si 5 mestecate dar totusi cu majoritate de romani. Daca nu vor fi fostu toti inserisi a) pentru că DTA atunci n'ai aflatu cu cale a invitá preotimea la consultare, si se-o fi indrumatu a indemná poporulu, ca se mōrga la conscriere, si b) pentru că parti'a — a careia membru a fi te mandresci — fiindu la carma si la comisiunile mandresciorie din marea bunavointia si amiceti'a, ce-o au catra romani, pre alegatori nostri i-au impedeatu si respinsu de la conscriere cu feliu de feliu de medilōce, numai ca se nu se pōta folosi de uniculu loru dreptu, atunci firesce că DTA ai totu dreptulu, că parti'a contraria e in majoritate, nu inse triplu. Mai departe dici că in conferintia din Temisior'a s'a determinatu că noi se ne ingagiămu cu acea partita, carea ni va dá cele mai mari concessiuni. Da, a fostu vorb'a si despre acé'sta, dar numai vorb'a, că in totu programulu staveritu in aceea conferintia nu aflămu neci unde amintindu-se ca noi se intrămu cu un'a séu cu alta partita in negociatiuni, ma din contra tocmai in punctulu I se dice: „Solidaritate cu natiunile patriei de asemenea interesu“ — aici nu credemu că sub natiunile de asemenea interesu vei potē dōra precepte pe deakistii *Dtale* séu pre Tiszaisti?

Ce amintesci DTA mai departe, că *daca ne-am fi contielesu cu barbatii de incurgere* (cine sunt acia? dlui Răcz Athanasz et comp? séu cei de la carm'a cottului?) usioru am fi reesitu cu 3—4 ablegati, acé'sta dle protopope, intru adeveru e ridiculosu. Candu a marturisu dlui Răcz programulu nostru natiunalu? si candu nu ne au insielatu pre noi fratii no-

stri magiari? Au nu tocmai acesti *barbati de incurgere* tramisera pre faimosulu Răcz a se candida in contra ilustrului nostru barbatu d. Georgiu Mocioni? Au nu totu acesti barbatu de incurgere, înca nainte de alegere denegara dreptulu de alegere la o multime de romani? si apoi noi 180.000 romani se facemu fusiune cu regimentulu cottensiloru, ca se ni dee din *gratia* 3—4 ablegati? vedi, dle protopope, tocmai prin acé'sta insuti constatedi „că cei de la carma abuseza cu puterea lor, si in locu de a castigá legiloru si dreptele valōre si validate, insis le vatema si dripecu. Fatia cu astfeliu de terorisatori si fiescu. Fatia cu cademu cu candidatii nostri, caderea nōstra inse a fostu onorifica, căci ni-am pastratu onōrea naintea lumei civilizate, carea de securu nu ne va invidiá pentru constitutiunea nōstra. Caderea nōstra a fostu triumfu pentru noi, si blamu pentru cei ce ni-o causara că lumea cunōsce acum medilōcele cele dediositorie de cari se folosira contrarii nostri pentru de a reesi. Caderea nōstra a fostu o scōla buna pentru noi, că acum'a ni-se dede ocaziune a cunōsce viperile cari sub masca de romani cresc si se nutrescu in sinulu dulcei nōstre natiuni. Dar, lauda lui Ddieu, că acum'a le cunōscemu, si pe viitoriu ne vom scéi ferí de astfeliu de . . . ! — Nu te superá dara, dle protopope, asié tare, că noi nu am castigatu 3—4 ablegati, căci noi suntemu cu multu mai multiamiti că am alesu unu singuru candidatulu in mani'a tuturuu machinatiuniloru fratiloru *Dtale* de cruce, de catu se fimu *capetatu* din *gratia* pe toti 8 ablegati de panur'a dlui Răcz et comp; ci mai bine te bucura că DVōstra ati reesitu cu 7 ablegati!

La scusarea, Dle, ce o faci pentru caderea candidatulu nostru natiunalu din cerculu Recasiului: ti observămu totu acé'a ce am observatu si mai susu, adeca *daca ai sciutu că „parti'a contraria cu luni mai nainte au lucratu pentru candidatulu seu“* de ce nu te-ai folositu si de *putin'a incurgere* ce o ai acolo ca se fii *invitati* si atunci preotimea la o consultare, si se i ti reesitu preoimea la candidatulu *nostru*, si se nu fi lasatu ca numai *utopistii* se se ingrigésc de candidatulu *nostru* si inca numai in óra ultima. Dar alt'a e aici caus'a, Dle protopope, unu Mocioni naintea *Dtale* nu e asié *mare amicu si protectoru alu romanimeii* ca Dlu *Gorove*, si de sicuru pentru acé'a neci nu ai aflatu de lipsa a face pentru densulu acé'a — ce faci acum pentru *Gorove*!

Apoi la cerculu Ciacovei mai indresnisi si Dta a aduce de esemplu cerculu San' Giorgiului unde si strainii au votatu pentru candidatulu romanu?

Dara cu esemplulu acé'sta insuti te blamedi, că acolo nu atatu persōn'a stimata a candidatulu natiunalu, care avea doui contracandidati puternici — a castigatu invingerea, catu mai vertosu solidaritatea si caracterulu celu tare ca ferulu alu conducatoriloru poporului; căci si candidatii nostri au fostu barbati de incredere; dar pentru acé'a nici n'am aflatu, neci auditu că in cerculu acé'a s'ar aflat vreuunu romanu atatu de nerusinat, atu se fia sberatu in lumea larga, se traiéscu cutare séu cutare candidatulu *neromanu*, ma din contra preotii cu crucea 'n frunte au atrasu — precum si insuti marturisescu, — si pe straini in partea candidatulu natiunalu! vedi, Dle prota, acia sunt adeveratii invetiatori si luminatori ai poporului! Acia n'au calculatu ca Dta că de cate ori sunt contrarii nostri mai multi de catu romani, neci au luat in socotintia că contracandidatii candidatulu nostru natiunalu, ca domni de pamentu sunt *amici mari si protectori ai romanimeii*, cu tōte că partea cea mai mare a poporului nostru din acelu cercu — asié-dicendu — numai si numai de la acéi domni de pamentu si agonisescu panca cea de tōte dilele.

De amagiá inse si preotimea d'acolo poporulu precum au amagiá pre aidura: atunci de securu putinu i ajutau candidatulu nostru natiunalu meritele lui. Exemplu e Lugosiuulu, unde inca se afla intre luminatorii poporului cati-va de panur'a *Dtale*. Lugosienii au de candidatulu pre unu Ales. Mocioni (vei dice că neci densulu nu e *Gorove*) caruia credemu că nu vei denegá calitatile recerute, toti romani adeveratii sunt pentru densulu, dar éta că fari-seii natiunei nōstre, si machinele órbe ale contrariloru nostri, facura de fratii *Dtale de cru-*

ce suspinsera alegerea. Ce potu dara ajutá meritele personale fatia cu cei de la putere cari facu abusu cu puterea ce li sta la dispozitiune?

Incatu se atinge de *Vucovits*, *daca Dta scii si principiile politice ce le profeséza densulu*, aceea e meritulu *Dtale*, si verbovandu-lu din propri'a *Dtale* autoritate in castr'a deakiana, noi nu ne superămu, fia-ti de bine!

Éra marturisirea *Dtale*, că pre Dta nu te pōte regulá neci unu motivu personalu, ci numai prosperitatea natiunei romane, de la carea neci odata nu te vei abate: „acé'sta tocmai asié de bine convine cu dechiaratiunea intréga, casf pumnulu peste ochi. Pentru acé'a neci ne ocupămu a-ti criticá trecutul de sub ierarchia serba, nici vom urmari aici pasurile *Dtale* de atunci in cōci, ci de o camdata numai recomandămu natiunei intregi a-ti cetí cu atentiune dechiaratiunea *Dtale* din nr. 34 alu acestui stimatu diurnal, fiindă dens'a e mai competentu a judecá, cari sunt adeveratii ei fii, si-i dorescu prosperitatea, si cari sunt numai fiii cei rataciti, si numai din gura i-o dorescu, dar cu faptele i-o impedeza si nemicescu.

Si in fine, Dle protopope! incheiămu si noi cu cuvintele *Dtale* că din aceste motive nu potemu alta face, de catu a te compatimí că atatu de uritu te-ai blamatu si desarmatu cu nefericiti'a-ti dechiaratiune, carea-ti marturisiru sinceru — defelu nu-ti pōte face onōre naintea natiunei, de carea Dta cu at'a zelul Te faci a Te alipi. —

Cei din nr. 30.

Din caus'a s. pasci ale bes. rom., catu si a serb. rom. cat. de joi, nr. ven. va aparé numai sambeta.

Cursurile din 30 aprilu 1869 n. sér'a (dupa aretare oficiale.)

	bani	marf.
Imprumutelu de stat:		
Detori'a statului 5% unif. interese in note	61-10	61-20
„ „ „ argintu	69-80	69-90
„ „ „ contributiunali	98-80	99-—
„ „ „ note in argint	64-25	63-50
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	—	—
„ metalice cu 4 1/2%	55-—	55-25
„ „ 4%	46-—	49-50
„ „ 3%	36-75	37-25
Efete de loteria:		
Sortile de stat din 1864	124-20	124-40
„ „ „ 1860 1/2 in cele intrege	100-80	101-—
„ „ „ 1/2 separata	102-50	103-—
„ „ 4% din 1854	91-50	92-—
„ „ din 1839, 1/2	214-59	215-50
„ bancet d. credit	162-50	163-—
„ societ. vap. dumarene cu 4%	97-—	97-50
„ imprum. prinoip. Salm cu 4% d. l.	42-50	43-—
„ „ cont. Palfy	34-—	34-50
„ „ princ. Clary	37-50	38-—
„ „ princ. St. Genois	33-7	34-—
„ „ princ. Windischgrätz a 20	22-50	23-—
„ „ cont. Waldstein	24-50	25-—
„ „ „ Keglevich a 10	16-25	16-75
Oblegatiuni desarcinatōre de pamentu:		
Cele din Ungaria	82-75	83-50
„ Banatul tem.	79-—	79-50
„ Bucovina	72-25	73-—
„ Transilvania	75-50	76-—
Actiuni:		
A bancet natiunali	723-—	725-—
„ de credit	285-70	285-90
„ „ „ s'cont	326-—	330-—
„ „ „ auglo-austriace	327-—	327-50
A societatei vapor. dunar.	560-—	562-—
„ „ „ Lloydulu	303-—	306-—
A drumulu ferat de nord.	236-—	236-05
„ „ „ stat	345-50	346-—
„ „ „ sud (Elisabeth)	187-—	187-50
„ „ „ apus	235-50	236-—
„ „ „ langa Tisza	213-50	214-—
„ „ „ Lemberg-Czernowitz-Jassy	186-—	186-50
„ „ „ Transilvania	161-50	161-75
Bani:		
Galbonii imperatoresci	5-79	5-81
Napoleon'ori	09-85	09-86
Friedrich'ori	10-15	10-25
Saverenii engli	12-20	12-30
Imperialii rusesci	—	—
A gintulu	120-50	121-—

Concursu

pentru ocuparea statiunel invetiatoresci din epidulu Baitia-Montana (Rézbánya) Ottulu Biharii. Salariulu anualu e 3 cubule de grāu, 5 orgii de lemne, 74 fl. 20 cr. v. a. Cei ce dorescu a ocupá acasta statiune, se predeu subscripitiu, pana la finea lui acé'a s. n., recoursele loru procedute cu documintele necesarie si adresate Ven. Consistoriu de la Aradu.

Beiusiu in 10/22 aprilu 1869.

(1—3) Georgiu Vasileviciu m. p. protop. Beiusiului.